

7/10709

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Sayı : B.13.2.SGK.0.65.03.01/ 01-21-11/16350081

Konu : Mersin Milletvekili Mehmet ŞANDIR'a ait
(7/10709) Esas Nolu Yazılı Soru Önergesi

15-12-2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23/11/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/10709-17223/37076 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Mehmet ŞANDIR'a ait 7/10709 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK 1- Yazı

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ŞANDIR'A AİT
7/10709 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

1- 506 sayılı Kanuna göre emekli aylıklarının hesabında 01/07/1978-31/12/1999 tarihleri arasında katsayı esasına dayalı gösterge sistemi uygulanmış olup, göstergeler ise sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki Kanunda öngörülen belli sayıdaki yılların primlendirilen kazançlarının ortalamasına göre tespit edilmiştir. Aylıkların hesabında esas alınan aylık bağlama oranları ise gösterge ve üst gösterge tespit tablolarından bağlanan aylıklara ve sigortalıların prim ödeme gün sayısı ile yaşına göre farklılıklar göstermiştir. Bu durumda, gerek gösterge tablolarına üst gösterge tablolarının eklenmesi, gerek göstergelerin tespitine esas yıl sayılarının değiştirilmesi, gerekse aylık bağlama oranının hesaplanmasında yapılan değişiklikler farklı tarihlerde emekli olan sigortalılara bağlanan aylıkların miktarında da farklılıklara neden olmuştur.

Diğer taraftan, 4447 sayılı Kanunla 506 sayılı Kanunda yapılan değişikliklerle 1/1/2000 tarihi itibarıyla aylık bağlama sistemi ile gelir/aylıkların artırılması yeniden düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeyle; 2000 yılı başından geçerli olmak üzere 4447 sayılı Kanunla 506 sayılı Kanunun 61 inci maddesinde yapılan değişiklikle katsayı esasına dayalı gösterge sistemi yürürlükten kaldırılmış, sigortalıların 2000 yılından sonraki tüm çalışmalarının aylık bağlama işlemlerinde güncellenerek dikkate alınması öngörülmüş, ve aylık bağlama oranlarının hesaplanması değiştirilmiştir. Ayrıca gelir/aylıkların her ay bir önceki aya göre TÜFE oranında artırılmasıyla da emekli aylıklarının enflasyondan olumsuz yönde etkilenmemesi amaçlanmıştır.

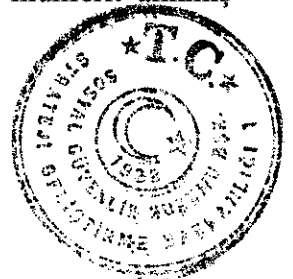
Kurumumuzca, 506 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren değişik tarihlerde yürürlükte bulunan gösterge tablolarına göre hesaplanan aylıklar arasındaki farklılıklarla, söz konusu Kanunun aylıkların hesaplanmasına ilişkin maddelerinin belirli tarihlerde değiştirilmesi nedeniyle, sistemlere göre hesaplanan aylıklar arasında oluşan farkların giderilerek intibak işlemlerinin yapılması yeni bir yasal düzenleme gerektirmektedir.

Öte yandan, 5510 sayılı Kanun ile farklı kanunlara ve farklı sosyal güvenlik kurumlarına tabi sigortalılar arasında norm ve standart birliği sağlanmaya çalışılmış olup, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi sigortalılarla ilgili düzenlemeler yapılmış, ayrıca 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tabi sandıklarla ilgili olarak da söz konusu sandıkların 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 3 yıl içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilerek 5510 sayılı Kanun kapsamına alınması öngörülmüştür.

Bu itibarla, 5510 sayılı Kanun ile devlet memurları, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejiminin, aktüeryal olarak hak ve yükümlülüklerin eşit olacağı tek bir emeklilik rejimine dönüştürülmesi hedeflenmiştir.

2- 506 sayılı Kanunda değişiklik yapan 4447 sayılı Kanunla Kurumumuz emekli, dul ve yetimlerinin aylıklarının artırılmasına ilişkin katsayı ve gösterge sistemi değiştirilerek aylıkların, her ay bir önceki ayın TÜFE'deki artış oranına göre yükseltilerek ödenmesi esası getirilmiştir.

Anayasa'nın 138'inci maddesi gereğince, TÜFE farkı konusunda münferit alınmış kararlar aynen ve geciktirilmeden uygulanmıştır.

Emeklilerimizin aylıklarındaki artış farklarının eksik ödendiği yolundaki yoğun talepleri ve bu konudaki münferit yargı kararları doğrultusunda 4447 sayılı Kanunun yürürlük maddesi dikkate alınarak, Kanunun yürürlük tarihi olan 1/1/2000 ile 2000/Ocak ödeme dönemi arasında kalan sürenin eksik ödendiği kanaatine varıldığından, özel sektörden emekli olanlara 18-22 gün, kamu sektöründen emekli olanların 4-8 günlük TÜFE farkları 2002/Ağustos ayı içerisinde yasal faizi ile birlikte ödenmiştir.

Söz konusu ödemeler, emeklilerin kendisine, vefat edenlerin ise dul ve yetimlerine yapılmıştır.

Kamu sektöründen emekli olanlara da 1/1/2000 ile 14/1/2000 tarihi arasındaki 14 günlük TÜFE farklarının da ödenmesi gerektiği sonucuna varılarak, bu farklar da faizi ile birlikte 2004 yılı Temmuz ayında gelir ve aylıklara ilave edilerek ödenmiştir.

Kurumumuz tarafından, 1999/Aralık ayı ile 2002/Haziran ayı arasında her ay bir önceki ayın TÜFE artış oranı üzerinden 30'ar günlük artışlar uygulanarak gelir ve aylıklarda gerçekleştirilen artış oranının (% 174), bu sürede gerçekleştirilen TÜFE (enflasyon) oranı ile aynı olduğu, münferit yargı kararlarına esas bilirkişi raporları doğrultusunda TÜFE farkı ödenmesinin mükerrer ödemeye yol açacağı, ayrıca, 506 sayılı Kanunun Ek 38'inci maddesinde öngörülen gelir ve aylıkların enflasyon karşısında korunması amacına uygun olmayacağından hareketle, münferit yargı kararları uygulanmakla birlikte emeklilerimizin tamamına yönelik işlem yapılabilmesi için yargı sürecinin tamamlanması beklenilmiştir.

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi tarafından 2000/Ocak ile 2002/Haziran döneminde her ayın 1'i ile ödeme tarihleri arasındaki 18-22 günlük TÜFE farkı bulunduğu yönündeki bilirkişi raporlarına dayanan yerel mahkeme kararları 2004/Temmuz ayı içerisinde bozulmuş ve Ankara 9. İş Mahkemesi tarafından 11/04/2005 tarihinde temyiz yolu açık olmak üzere reddedilen davalarda Yargıtay 10. Hukuk Dairesi tarafından onanarak kesinleşmiştir.

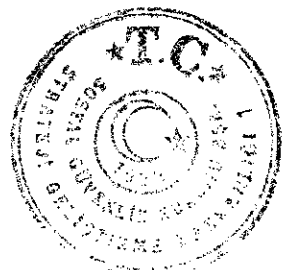
Diğer taraftan, Tüm Emekliler Sendikasının (Emekli-Sen) üyeleri adına Ankara 7. İş Mahkemesinde görülen ve emeklilere TÜFE farkı ödenmesi yönünde sonuçlanan davada Yargıtay 10. Hukuk Dairesince bozulmuştur.

Emekliler tarafından TÜFE farklarının ödenmesine ilişkin açılan münferit davaların bir kısmının emekliler, bir kısmının da Kurumumuz lehine sonuçlandığı görüldüğünden, Kurumumuzca konu ile ilgili yargı süreci yakından takip edilmekte olup, Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin bozma ilamı çerçevesinde Ankara 9. İş Mahkemesinde 2004/1020 ve 2004/1032 Esas Numarası ile açılan davalardan 11/4/2005 tarihli duruşma tutanaklarında Kurumumuz emeklilerinin TÜFE alacağı yönünde rapor düzenleyen bilirkişinin söz konusu TÜFE farklarının Kurumca emeklilere ödendiği, bunun dışında yapılacak başka bir ödemenin bulunmadığı yönünde görüş bildirdiği anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, 3320 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce SSK'dan malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmış olanlar ile Kanunun yürürlük tarihinden sonra SSK'dan malullük veya yaşlılık aylığı bağlananlardan adlarına bağımsız konutunun bulunup bulunmadığının belirlenebilmesi ve konut edindirme yardımına müstahak olup olmadıklarının tespit edilebilmesi için, adlarına mesken niteliğini haiz bağımsız konutu olmadığına dair Kuruma beyan ve taahhütte bulunmaları istenmiş, adlarına bağımsız konutu bulunmadığı anlaşılan emeklilerin isimleri bilgisayar programlarına kaydedilerek, adlarına konut edindirme yardımı tahakkuk ettirilmiş ve bunlara ilişkin kayıtlar Emlak Bankası' na bildirilmiştir.

Öte yandan, 5664 sayılı Kanun uyarınca 27/7/2008 tarihli Resmi Gazetede ilan edilen listede isimleri yer almayan ve konut edindirme yardımına müstahak olduğunu ileri sürenlerin başvuruları da, itiraza ilişkin esaslar doğrultusunda incelenerek işlem yapılmıştır.

Ayrıca, bu konuda yapılmış olan itirazlara ilişkin ödemelerin yapılabilmesi ve hatalı kayıtların düzeltilmesine ilişkin kanun tasarısı yasalaşma sürecindedir.

3 - Bilindiği üzere, 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanunun 1/1/2000 tarihinde yürürlüğe giren 16 ncı maddesi ile 506 sayılı Kanuna eklenen ek 38 ve 1479 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, 506 ve 1479 sayılı Kanunlara göre gelir ve aylıkların bir önceki ayda gerçekleşen TÜFE oranı kadar her ay artırılması öngörülmüştür. 1/1/2000 tarihinden 2002 yılı sonuna kadar gelir ve aylıklar aylık TÜFE oranlarında artırılmış, 2003 yılından itibaren ise aylık TÜFE oranlarındaki artış yerine 2003 yılında sosyal destek ödemesi, 2004 ve daha sonraki yıllarda da oransal artışlarla gelir ve aylıklar artırılmıştır.

Bu çerçevede;

-2003 yılında; Kurumumuz sigortalı ve hak sahiplerine ödenen gelir ve aylıklar; 15/1/2003 tarihli, 24994 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4784 sayılı "Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa Göre Gelir veya Aylık Almakta Olanlara Sosyal Destek Ödemesi Yapılması Hakkındaki Kanun" gereği Bakanlar Kurulunun 15/1/2003 tarihli, 2003/5146 sayılı Kararı ile Kurumumuz emekli, dul ve yetimlerine genel bütçeden karşılanmak üzere 2003 yılında ödenecek olan aylık ve gelirlere ilave olarak sosyal destek ödemesi (SDÖ) yapılması öngörülmüş, 506 ve 2925 sayılı Kanunlara göre gelir ve aylık alanlara 75.-TL, 1479 ve 2926 sayılı Kanunlara göre ödenen aylıklara ise 1 ila 12 nci basamaktan aylık alanlara 100.-TL'yi, 13 ila 24 üncü basamaktan aylık alanlara 75.-TL'yi tamamlayacak şekilde sosyal destek ödemesi verilmiştir.

-2004 yılında; 5073 sayılı Kanun ile 2003/Aralık ödeme döneminde bakiye sosyal destek ödemeleri gelir ve aylıklara ilave edilerek 2004/Ocak ödeme döneminde % 10, 2004/Temmuz ödeme döneminde % 10,

-2005 yılında; 5282 sayılı Kanunla 2004/Aralık ödeme dönemi itibarıyla dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınarak,

200.-TL ve altında gelir ve aylık alanlara 2005/Ocak ödeme döneminden itibaren % 8, 2005/Temmuz ödeme döneminden itibaren % 8,

200.-TL ile 318.-TL arasında gelir ve aylık alanlara 2005/Ocak ödeme döneminden itibaren % 7, 2005/Temmuz ödeme döneminden itibaren % 7,

318.-TL ve üzerinde gelir ve aylık alanlara 2005/Ocak ödeme döneminden itibaren % 6, 2005/Temmuz ödeme döneminden itibaren % 6,

oranlarında,

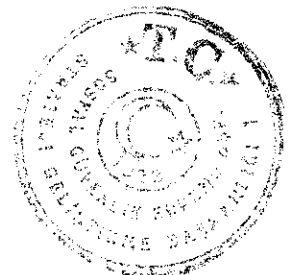
-2006 yılında; 5454 sayılı Kanunla 2006/Ocak ve Temmuz ödeme dönemlerinde % 3,

-2007 yılında; 5565 sayılı Kanunla 2007/Ocak ödeme döneminden itibaren % 5, 2007/Temmuz ödeme döneminden itibaren ilk altı ayda gerçekleşen TÜFE artış oranı olan % 3.87,

-2008 yılında; 5724 sayılı Kanunla 2008/Ocak ödeme döneminden itibaren % 2, 2008/Temmuz ödeme döneminden itibaren ilk altı ayda gerçekleşen TÜFE oranı olan % 6'ya % 1,2 ilave edilmek suretiyle % 7,2,

oranlarında gelir ve aylıklar artırılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu sigortalı emeklilik mevzuatı yönünden 2008 yılı Ekim ayı başı itibarıyla yürürlüğe girmiş olup, anılan Kanunun 55 inci maddesinde, gelir ve aylıkların, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirleneceği öngörülmüştür.

Buna göre, Kurumumuzdan gelir/aylık almakta olanların gelir ve aylıkları, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilgili sosyal güvenlik kanunları dışında gelir ve aylık artışlarını düzenleyen diğer kanunlarda öngörülen artış oranlarına göre artırılmakta olup, 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde gelir ve aylıkların her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirleneceği öngörülmüştür.

Bu kapsamda sigortalı ve hak sahiplerinin gelir ve aylıkları;

-2008 yılı Temmuz - Aralık dönemine ilişkin TÜFE artış oranı TÜİK verilerine göre % 3,84 olarak gerçekleştiğinden, 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesine göre 2009/Ocak ödeme döneminde % 3,84 oranında,

-2009 yılı Ocak - Haziran dönemine ilişkin TÜFE artış oranı TÜİK verilerine göre % 1,83 olarak gerçekleştiğinden, 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesine göre 2009/Temmuz ödeme döneminde % 1,83 oranında, artırılmıştır.

4- Bilindiği üzere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri gereğince genel sağlık sigortası kapsamında sigortalı sayılan kişilere, Kurumumuz ile sözleşme yapan resmi veya özel sağlık hizmeti sunucularından hizmet satın alınmak suretiyle sağlık yardımları yapılmaktadır.

“Sağlığın özelleştirilmesi uygulaması” Sağlık Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluk alanına girdiğinden bu konuda bir görüş bildirilememiştir.

